

Del projecte a l'acció: Impulsant els ODS a través del treball en equip a l'Àrea de Biblioteca, Documentació i Arxiu de la UIB

RESUM

L'Àrea de Biblioteca, Documentació i Arxiu (ABDiA) de la UIB va impulsar el 2023 un projecte per promoure els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030, tant a nivell intern com aplicat als serveis als usuaris. La participació als Premis Agenda 2030, en què va obtenir el segon premi, va ser un catalitzador per dur a terme les accions planificades. Es va iniciar amb una jornada formativa i la creació d'un grup de treball transversal de 15 membres voluntaris. Les reunions quinzenals del grup impulsen la integració dels ODS en les activitats bibliotecàries, centrant-se les set metes relacionades amb cinc objectius específics. La difusió del projecte es va realitzar per diversos canals, incloent un vídeo promocional amb estudiants. El projecte busca fomentar la conscienciació i la participació del personal i dels usuaris i fa que l'ABDiA es consolidi com un agent actiu en la promoció dels ODS a la universitat.

RESUMEN

El Área de Biblioteca, Documentación y Archivo (ABDiA) de la UIB impulsó en 2023 un proyecto para promover los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS) de la Agenda 2030, tanto a nivel interno como aplicado a los servicios a los usuarios. La participación en los Premios Agenda 2030, obteniendo el segundo premio, fue un catalizador para llevar a cabo las acciones planificadas. Se inició con una jornada formativa y la creación de un grupo de trabajo transversal de 15 miembros voluntarios. Las reuniones quincenales del grupo impulsan la integración de los ODS en las actividades bibliotecarias, centrándose las siete metas relacionadas con cinco objetivos específicos. La difusión del proyecto se realizó por varios canales, incluyendo un vídeo promocional con estudiantes. El proyecto busca fomentar la concienciación y la participación del personal y de los usuarios, y hace que el ABDiA se consolide como un agente activo en la promoción de los ODS en la universidad.

ABSTRACT

The Library, Documentation and Archive Area (ABDiA) of the UIB launched a project in 2023 to promote the Sustainable Development Goals (SDGs) of the 2030 Agenda, both internally and applied to user services. Participation in the 2030 Agenda Awards, in which it won second prize, was a catalyst for carrying out the planned actions. It began with a training day and the creation of a transversal working group of 15 volunteer members. The bi-weekly meetings of the group drive the integration of the SDGs into library activities, focusing on the seven targets related to five specific goals. The project's dissemination was carried out through several channels, including a promotional video with students. The project aims to raise awareness and encourage participation from staff and users, consolidating the ABDiA as an active agent in promoting the SDGs at the university.

PARAULES CLAU

Agenda 2030, Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), biblioteca universitària, treball en equip, sostenibilitat

Agenda 2030, Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS), biblioteca universitaria, trabajo en equipo, sostenibilidad

2030 Agenda, Sustainable Development Goals (SDGs), university library, teamwork, sustainability

AUTORS/ES

Mònica Font Balle, Marta Macías Borrás, María Jesús Manzano Mulet i Margarita Riutord Moreno (en representació del Grup de treball ODS). Àrea de Biblioteca, Documentació i Arxiu de la Universitat de les Illes Balears.

Introducció

Des de fa uns anys, la xarxa REBIUN es planteja com a qüestió estratègica la contribució de les biblioteques universitàries i científiques espanyoles a la implementació dels ODS de l'Agenda 2030.

El treball de REBIUN es concreta l'any 2021 en la [*Guía de acción de las bibliotecas universitarias y científicas para los ODS*](#), amb l'objectiu de fer més operatiu el compromís de les biblioteques al desenvolupament sostenible, document que ens ha servit com a marc inicial per al nostre projecte.

Figura 1. Els ODS. 17 objectius per transformar el món

1. Objectius

Sota aquesta premissa, la direcció de l'Àrea de Biblioteca, Documentació i Arxiu (ABDiA) engega l'any 2023 el treball de conèixer i difondre els ODS, tant a nivell d'organització interna com aplicat als serveis als usuaris.

Aquest projecte estratègic a llarg termini té l'objectiu d'assolir canvis permanents i caminar cap a la sostenibilitat.

2. La nostra experiència amb els ODS

2.1. Què hem fet?

El punt de partida ha estat la participació, el mes de maig de 2023, en la [Primera convocatòria dels Premis Agenda 2030](#) de l'Oficina de Cooperació per al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB, i la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat del GOIB, amb el projecte "Sensibilització i Difusió dels ODS a la Biblioteca Universitària".

El fet de guanyar el segon premi actua com a catalitzador per iniciar les accions planificades: una jornada formativa per al personal de l'Àrea i la creació del grup de treball ODS.

La jornada formativa *Com podem aplicar els ODS a la Biblioteca?*, impartida per la Dra. Carina Rey, introdueix els membres de l'ABDiA als conceptes de l'Agenda 2030 i els ODS.

Abans i després de la jornada formativa, s'envia una enquesta als 70 membres de l'ABDiA i les respostes (64 i 53, respectivament) presenten un augment substancial en el coneixement del personal sobre l'Agenda 2030 i els ODS, especialment en les preguntes relacionades amb la seva familiaritat amb els conceptes i la seva participació prèvia en activitats relacionades amb els ODS.

Figura 2. Jornada formativa

Posteriorment, es constitueix el Grup de Treball ODS amb la intenció de coordinar i dirigir les iniciatives ODS relacionades amb les activitats bibliotecàries.

La novetat que presenta aquest grup de 15 membres és que, per primera vegada, els seus integrants pertanyen a diferents unitats i biblioteques, la qual cosa li dona un caire molt transversal. Com a punt fort d'aquesta iniciativa, volem destacar que tothom és voluntari, és a dir, són persones sensibilitzades i receptives amb els canvis socials, mediambientals i econòmics que ens envolten i que volen contribuir a fer que l'ABDiA formi part de la solució, adherint-se a l'Agenda 2030 i els ODS. Aquest grup utilitza les eines col·laboratives de la UIB per compartir i desenvolupar material de suport.

Les reunions quinzenals del grup de treball permeten mantenir un impuls constant en la integració dels ODS a la Biblioteca i proporcionen un espai propici per a l'intercanvi d'idees i la planificació de metes i estratègies.

La regularitat de les reunions del grup de treball no només simbolitza una col·laboració efectiva a nivell intern, sinó que també té com a objectiu sensibilitzar i involucrar tant a la resta de personal com als usuaris, amb l'esperança que tots siguin participants actius d'aquest projecte.

Figura 3. Grup de treball ODS

2.2. Quins ODS volem treballar?

El treball del grup es focalitza en les set metes proposades per REBIUN, emmarcades en els 5 objectius següents:

ODS 4: Educació de Qualitat

4.3 Accés igualitari a una formació de qualitat

4.4 Competències per a l'ocupació, treball digne i emprenedoria

4.7 Educació per al desenvolupament sostenible

ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructura

9c Augmentar l'accés a les TIC

ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles

11.4 Protegir el patrimoni cultural i natural

ODS 12: Producció i Consum Responsables

12.7 Adquisició pública sostenible

ODS 16: Pau, Justícia i Institucions Sòlides

16.10 Accés públic a la informació

Figura 4. Metes i objectius a treballar

2.3. Implementació

Una vegada definits quins ODS volem treballar, a nivell pràctic, la implementació dels ODS es fa visible amb la creació de l'espai ODS a cada biblioteca (1 cartell i 5 cubs), amb el qual pretenem posar en valor tot allò que, com a biblioteca universitària i científica, estem fent i tenim la intenció de fer per avançar cap al desenvolupament sostenible.

Figura 5. Espai ODS a les biblioteques

També s'elabora un vídeo promocional, amb la col·laboració d'estudiants, [La Biblioteca amb els ODS, t'hi sumes?](#), que captura de manera dinàmica la importància i els valors dels ODS a la biblioteca.

I, finalment, es dissenya la proposta de secció web "[La Biblioteca amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible](#)", dedicada al coneixement, les accions i objectius relacionats amb els ODS per donar visibilitat i facilitar la difusió de les iniciatives implementades.

Hem definit una mateixa estructura per a la descripció de cada un dels ODS: nom de l'objectiu i de la meta, breu explicació de l'objectiu, un apartat que recull el que estem fent en relació a aquest ODS, dividit en exemples de bones pràctiques i quins serveis oferim i un altre apartat centrat en la difusió del nostre fons, que conté exemples de cerques, tant al catàleg com al repositori institucional, a més d'una sèrie de videotutorials d'ajuda.

Actualment ja tenim enllestides les de l'[ODS 11](#) i l'[ODS 12](#).

2.4. Difusió

La difusió es va fer a dos nivells: al personal de l'Àrea, a través de correus electrònics (*InfoBib*); i, als usuaris, a través de l'espai ODS a cada biblioteca (cartells i cubs), del blog i de les xarxes socials (Instagram, Facebook i X). Amb aquesta estratègia, l'ABDiA es consolida com un agent actiu en la promoció dels ODS a la universitat.

A més, hem comptat amb el suport institucional de la UIB per a la difusió entre la comunitat universitària, a través del butlletí setmanal *Moment UIB* i de les xarxes socials.

3. Avaluació del projecte

Tot i que aquest projecte encara es troba a la fase de desenvolupament, més endavant està previst de fer-ne una valoració, per a la qual farem servir tota una sèrie d'indicadors.

4. Conclusions

Continuem treballant en la identificació i valoració de les iniciatives existents, així com en la definició de noves línies d'acció i amb la intenció d'assegurar que les biblioteques de la UIB contribueixin a l'assoliment dels ODS.

El Grup de treball ODS de l'Àrea de Biblioteca, Documentació i Arxiu és l'agent clau per liderar les iniciatives relacionades amb els ODS, ja que d'una banda, podem detectar el que ja estam fent a biblioteques i unitats, prendre consciència de les bones pràctiques, i fer-les valdre. I, de l'altra, podem identificar les noves necessitats que es van creant pels constants canvis socials i econòmics als quals estam sotmesos com a societat i donar-hi resposta implementant noves activitats o oferint altres serveis per a la nostra comunitat. Aquest grup és l'eina que ens pot fer adaptar-nos i continuant sent útils en un futur que es presenta sense cap dubte incert.

En definitiva, l'èxit del projecte i la seva continuïtat demostren la importància del treball col·lectiu en la promoció de la consciència i acció sostenible a la universitat, ja que integra els ODS en la gestió de l'ABDiA i contribueix al [Pla Estratègic de la UIB \(2023-2027\)](#).

Les persones que formen el Grup de treball ODS i que han contribuït en l'elaboració del material presentat en aquestes Jornades són: Cristina Anaya García, Rafel M. Creus Oliver, Esther Fernández Ramos, Mònica Font Balle, Emili García Amengual, Mayte López Carrasco, Marta Macías Borrás, María Jesús Manzano Mulet, Lorena Martínez Carrasco-Muñoz, Elena Navarro Olmos, Mercedes Picó de Almenara, Margarita Riutord Moreno, Carmen Vázquez Fernández i Lucía Vilar Ortiz.

BIBLIOGRAFIA

Marraud, G. (coord.). (2021). *Guía de acción de las bibliotecas universitarias y científicas para los ODS*. REBIUN. <https://repositoriorebiun.org/handle/20.500.11967/895>